JEUGD BOEKEN MAAND

1 ► 31 maart 2017

DE EENHOORN

WWW.EENHOORN.BE

10 tot 12 jaar

Lestips

De jongen, de neushoornvogel, de olifant, de tijger en het meisje

Instap:

Lees de titel voor en vraag aan de leerlingen of zij een idee hebben over wie het verhaal gaat. Wie zou het hoofdpersonage zijn? En waarom? Er zitten twee mensen en drie dieren in de titel. Wat zou dat kunnen betekenen? Wat vinden ze van de titel?
Laat ze ook even naar de voorkant van het boek kijken. Waarover denken ze nu dat het boek zal gaan?

Activiteiten:

- Op blz. 11 gaat het over totems. Vraag aan de klas of zij weten wat dat is. Lees nu de laatste alinea van de linkerkolom voor, van “Plots, naast me de stem ... ” tot “Begin alvast het vuur eten te geven.”
  Laat de leerlingen brainstormen over hun eigen totem. Zoals in het boek beschreven staat, moet het eerste dier in de lucht vliegen en het tweede over de grond kruipen. Doe dit in kleine groepjes. Laat iedereen voor zijn twee dieren elk één reden opschrijven waarom ze het gekozen hebben. Bespreek eventueel klassikaal enkele dieren die vaak terugkomen. Kiest iedereen dat die om dezelfde reden?
- Tijdens een tekenles kunnen de leerlingen hun eigen totem ontwerpen. Laat de leerlingen daarna raden wie er achter welke totem schuilt.
- De schrijver speelt met taal op een leuke manier. Bijvoorbeeld: blz. 10 “Ik ben sinds vanmorgen minstens een hoofd gegroeid” of blz. 11 “Begin alvast het vuur eten te geven” - “Ik was me voor de eerste keer met rook” of blz. 14 “Mijn vingers openen zich zo traag als een bloem die opengaat.” Laat de leerlingen ook een vergelijkende zin maken.
  Geef hen de startzin: “Als je mij echt zou kennen, dan zou je weten dat ik ...”
  Zo geven de leerlingen al een stukje van zichzelf bloot. Nadat dit gebeurd is, gaan ze rond dit feit een vergelijking maken. Voor de leerlingen die het hiermee moeilijk hebben, kan je enkele foto’s van materialen, landschappen, dieren ... in een kring leggen. Laat hen daar een typerende foto uit kiezen en zo een vergelijking opstellen.
- Muzische les: Op blz. 34 staat wat de zus allemaal moet doen voor haar broer op de dag dat de mannen terugkomen. Ze moet de juiste stenen, bloemen of planten zoeken waar ze verf mee zal maken voor het nieuwe pak. Geef de leerlingen vooraf de opdracht om één kleur te kiezen en daar zoveel mogelijk materiaal rond te verzamelen. Ze moeten zoeken naar een kleur die heel typerend is voor hen. Ook de materialen die ze zoeken moeten iets met hen te maken hebben. Ze kunnen het ook uit boekjes scheuren.
  Tijdens de muzische les maken ze daarmee een collage. Klei komt ook meerdere malen terug in het verhaal. Dit kan misschien mee geïntegreerd worden in de collage of 3D-kunstwerk.
- Op blz. 5-8 begint het verhaal vanuit het standpunt van de jongen. Op blz. 34-35 vertelt het meisje over hetzelfde moment, vanuit haar standpunt. Vraag aan de leerlingen of zij verschillen merken. Waar legt de jongen het accent op? (bv. bij het man worden) Waar legt het meisje meer de nadruk? (bv. meer bij het zorgen voor haar broer) Start een filosofisch gesprek met de leerlingen tussen het verschil tussen jongens en meisjes. Leg eventueel ter visualisatie twee poppetjes. Toon het mannetje en vraag aan de leerlingen hoe een jongen volgens hen moet zijn? Wat maakt een jongen tot een jongen? En hoe is dat in het verhaal? Hoe moet de jongen een man worden? Wat vinden jullie van dit ritueel? Is dit iets waar hij zelf voor kiest? Kan hij dan helemaal zichzelf zijn? Of doet hij dit eerder omdat dit van hem verwacht wordt?

JEUGD BOEKEN MAAND

1 ► 31 maart 2017

DE EENHOORN

WWW.EENHOORN.BE

Lestips

10 tot 12 jaar

Paultje, echt geen jongen

Instap:
Lees de titel voor van het boek. Waarover zou dit boek kunnen gaan? Paul is een transgender. Schrijf de woorden “holebi, hetero, transgender, cisgender” op het bord en peil naar de voorkennis en meningen van je leerlingen.

- Lees blz. 39 tot 41 voor. In dit stukje wordt Paul uitgelachen omdat hij een pop vraagt aan de sint. Hang twee papieren op in de klas. Op het ene blad staat een mannetje en op het andere een vrouwtje (gebruik eventueel de pictogrammen van een wc). Laat de leerlingen brainstormen over deze twee geslachten. Wat is er volgens hen typerend voor een meisje, en wat voor een jongen? Je kan als opwarmer een aantal stereotypen geven. Bv. Jongens weten wat ze willen en zijn drukker en competitiever. Meisjes zijn sociaal vaardiger en roddelen meer. Of ook: Er zijn ook meisjes die topsporter zijn, stoere binken huilen bij Bambi. Noteer daarna op het bord drie kolommen, eentje voor ‘uiterlijk’, ‘karakter’ en ‘interesses’. Maak per kolom een rij voor jongens en een rij voor meisjes. Laat de leerlingen hier over brainstormen. Geef nu alle leerlingen 5 post-its. Laat ze op muziek rondlopen in de klas (vb. ‘Je mag jezelf zijn’ van Herman Boon). Wanneer de muziek stopt, staan ze voor een andere leerling in en schrijven ze voor die leerling een karaktereigenschap op, die ze op zijn of haar rug kleven. Dit doen ze 5 keer. Daarna mogen de leerlingen hun post-its lezen en volgt er een klasgesprek over. Vinden de leerlingen dat de eigenschappen op hun rug bij hen passen? De leerlingen kunnen zich laten inspireren door de eigenschappen die op het bord staan.
- Hoe voelt het om afgewezen te worden? Schrijf een brief waarin je het opneemt voor Paultje.
- Paultje had een heel sterke band met zijn oma. Zij begreep hem en hij mocht bij haar wel zichzelf zijn. Lees het hoofdstuk “Augustus 1959” blz. 114 tot 120 voor. Samen dingen doen zorgt voor verbinding en een samenhorigheidsgevoel. Vraag aan de leerlingen of zijn iemand hebben in hun leven waarbij ze volledig zichzelf kunnen zijn. Ze maken een geschenk voor die persoon. Denk aan vriendschapsbandje in macramé of een “Herman vrienschapscake”.
  Meer uitleg vind je op
  http://eten-en-drinken.infonu.nl/recepten/2077-vriendschapskoek-herman.html.
- Meer lestips op www.schooluitdekast.be en bij het Transgender Infopunt.Beeldmateriaal Hij is een zij (npo.nl).